

“Waarom het wiel opnieuw uitvinden? Gezamenlijke aanpak zoals bij de iepenwacht is noodzakelijk!”

De Iepenwacht is een samenwerkingsverband tussen partijen en instanties zoals gemeenten, terreinbeherende instanties, provincies, Staatsbosbeheer, landschapsbeheerorganisaties en Rijkswaterstaat. De stichting bestrijdt de iepziekte door monumentale iepen preventief te injecteren met Dutch Trig®, de iepen gedurende de zomer te inspecteren, zieke iepen te saneren conform de richtlijn Goed Iepenbeheer en iepen die minder vatbaar voor iepziekte zijn te planten. Dat gebeurt allemaal vanuit één centraal punt van coördinatie waar eveneens de meldingen binnenkomen. Dus het hele traject van meldingen tot aan bestrijding en afvoer van ziek iepenhout ligt in handen van de Iepenwacht.

Vrijwel alle gemeentes hebben een beheerovereenkomst gesloten met de Iepenwacht

In 2001 werd Iepenwacht Zuid-Holland opgericht en in 2005 volgden Iepenwacht Friesland en Iepenwacht Groningen. Het heeft sinds haar oprichting de uitval van zieke iepen teruggebracht van gemiddeld ruim tien procent in 2005 naar minder dan één procent. Er bestaat in alle regio's een groot draagvlak voor gezamenlijke aanpak; vrijwel alle gemeenten hebben een beheerovereenkomst gesloten met de Iepenwacht. Daarnaast houdt de Branche Vereniging Organische Reststoffen (BVOR) sinds 2001 een lijst bij met gecertificeerde iepzagers en -verwerkers. Alle drie de Iepenwachten maken alleen gebruik van deze gecertificeerde aannemers. Dit houdt de kwaliteit van iepziektebestrijding hoog. Kwaliteit van een boomziekte- of boomplaagbestrijding kan dus wel degelijk gecertificeerd worden! Daar kunnen we in de bestrijding van EPR van leren.

Er wordt daadkrachtig gehandeld

Niet alleen voor het vastleggen van kwaliteit kunnen we van de Iepenwacht leren, maar ook van het totaalsysteem dat gebaseerd is op 'aansluitende gebieden'. Er zijn in Friesland en Groningen meer gemeenten die wél dan níét aangesloten zijn bij de Iepenwacht. Daarin zit de kracht van ziekte- en plaagbestrijding: samenwerking. Natuurlijk moet dat gebeuren op basis van vrijwilligheid; dus goed bestrijden kan alleen als alle partijen zoals gemeenten, provincies, milieu-instanties en landschapsbeheerorganisaties zich bewust zijn van het belang van het behalen van een gezamenlijk resultaat. Wat houdt ons tegen? Wantrouwen. We durven ons beheer niet uit handen te geven of ons te richten naar andere richtlijnen dan de onze. Maar als we de Iepenwacht als voorbeeld nemen, kun je zien dat richtlijnen voor bepaalde maatregelen op het eerste oog cru lijken of overbodig, maar geweldig hun vruchten afwerpen. De geboekte resultaten bewijzen dat een gezamenlijke aanpak werkt!

Er wordt daadkrachtig gehandeld, te beginnen met preventief beheer: de bomen die men wil beschermen, worden tijdig geïnjecteerd tegen iepziekte. Zieke bomen worden snel en efficiënt verwijderd. Er wordt consequent toezicht gehouden op de kwaliteit van dit beheer. En iepsoorten die resistent lijken te zijn, worden vervolgens aangeplant.

Wat houdt ons tegen? Wantrouwen. We durven ons beheer niet uit handen te geven

Rond EPR-beheer zie ik nog veel te weinig van deze samenwerking. Dat kan zijn doordat de plaag zich zeer gefaseerd door ons land heeft verspreid en dat de indertijd nog EPR-schone gemeenten dachten: 'Blij dat ik er niks mee te maken heb, dan kost het ook geen geld'. Maar nu iedereen in Nederland ermee te maken heeft, lijkt het me de hoogste tijd om de koppen bij elkaar te steken voor het opstellen van een beheerprotocol en voor het opstellen van een kwaliteitscontrole.

Jacco Wisman, BTL Bomendienst